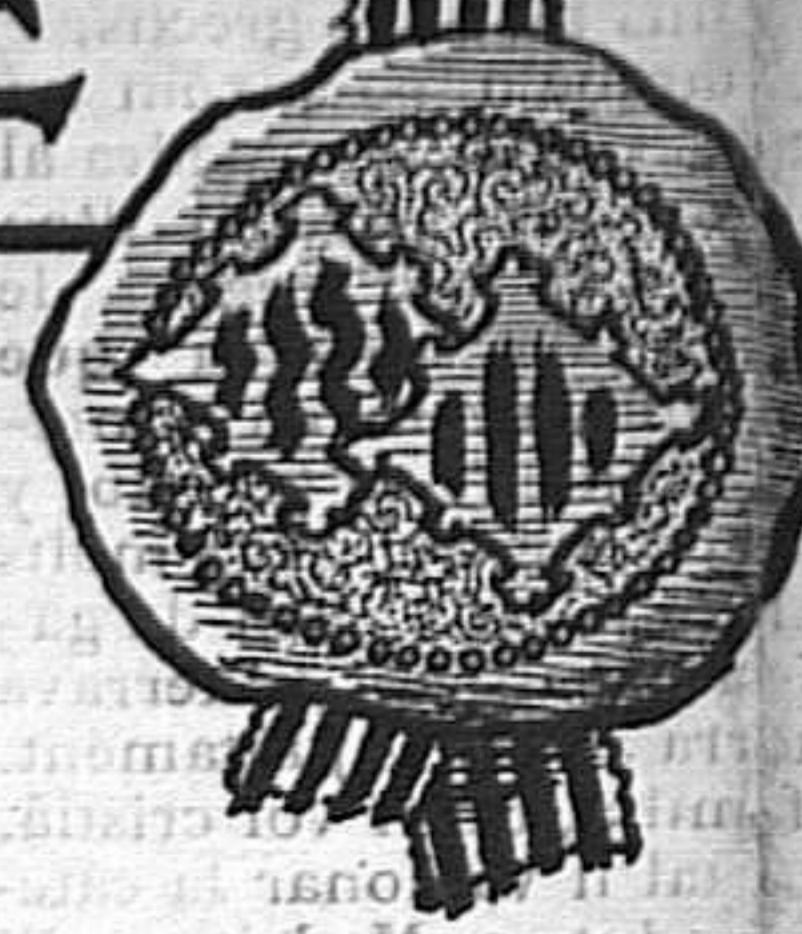

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 207.—Diumenge 31 de Juliol de 1904

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys ivisces sino tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jueges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància's plebs y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

L'APLECH CATALANISTA DEL PLÁ

Sabíam que havia de tindre ressonància y que a n'ell hi havíen d'acordar estol de catalans desitjosos de sentir exposar las nostres idees salvadores; n'estavam ben segurs de que havia d'ésser un èxit. Però ho tenim de confessar, may nos podíam creure que'l mitin hagués resultat tan hermós com resultà.

Animació extraordinaria regnava al Plá. De las onze en amunt anaren arribant tartanes y carrets de Valls, de l'Espluga, de Montblanch, de Tarragona, de Cabra, de Figuerola y tots los demés pobles veïns. Sembla que al Plá tots dia de festa major y ben mirat que ho era potser la major festa que mai s'havia fet al Plá de Cabra, sens lo més petit incident, sens la més petita baralla; tot dins del major ordre y germanor.

Es cosa ben digna de notar lo que passa en los nostres mitins. May hi ha novetat de cap mena; tothom hi va alegre, ab lo cor obert, ab tranquilitat, sens mirar de reull al que passa pel seu costat; la gent no se amaga, perquè és blanch, al veure passar un negre. Ben diferent succeeix ab los mitins que fins ara han vist. Se'n té de donar un; ja temim lo poble en conoció, la meitat de la gent aquell dia viu complertament fora del seu centre, reclosa y potser armada fins a les dents, ab la carrabina ben carregada darrera de la porta y aquesta mitj tancada, esperant la sortida dels ditxos mitins.

Qui ho sabó lo que passarà quan surtin, potser si que insultaran a algú y aquest se veurà obligat a defensar-

se. La sortida dels nostres mitins és tan quieta y simpàtica com l'entrada. Ningú, en cap poble, podrà deixar d'estar conforme ab los oradors improvisats que acostuman a pendre la paraula; com que cap d'ells lo té lo ofici de xarrar, no'ls hi cal cercar sos cops d'affecte soliviant, indignant, las masses, llenant despiadadament la gent los uns contra dels altres. Cap dels assistents pot deixar d'assentir en son fur inferior ab las nostres prèdics y molts d'ells, los no compromesos en cap partit, obertament, ab veu ben alta ben clar ho manifestan, no se'n estan de dirlo: *Tenen tota la rahó.*

De veritat que, com ja deyan anteriorment, ho sembla dia de festa major. Los carrers de la bonica vila del Plá, nets y regats, la gent, per las portas, vejan passar los forasters que per tot arreu ahont anavan eran objecte de totes consideracions. La companya alegre y saltívola anava escoltant los carriatges que anavan veint; *mira, més catalanistas,* sentiam com los menuts deyan y saluaven alegris; potser si que ho presentien que eram nosaltres sos verdaders defensors, los que ho deyan alt, ben alt, que al nostre jovent no li escau, ni li agrada l'anar a fer la vida de quartel.

La comissió organisadora del mitin presidida pel ferm catalanista del Plá en Joseph Compte, ajudat fortemet pel no menys desitjat campió i taller En Marceli Roca, y demés companys, feyan lo possible pera fer agrado la estada al Plá pera tots los excursionistes. Las senyoras rivalisavan peta obsequiar als forasters, y lo Camp, en nom de totes las associacions presents, aprofita l'ocasió de questa ressenya pera endressar a la amable mare d'en Joseph Compte, a sus simpàtiques espresa y germana, a la agradable senyora d'en Marceli Roca, les més grans mercés per son tracte agradiu, franch y spontani.

Tot fent temps pera que acabessin d'arribar las comissions que esperaven, poguerem tindre ocasió de vi-

sitar lo principal de la població; sa iglesia, simpàtica nota, ben entesa en proporcions de l'arquitectura dels últims del segle XVIII, l'iglesia vella del Plá, que tan magistralment descriptiu el simpàtic y erudit Doctor Valls en l'última sessió pública de l'Arqueològica de Tarragona, antíquissima fàbrica bizantina enlletgida com totas per aplicacions barrocas, però que encara conserva'l sagell del temps antic. Allí tinguerem ocasió de yeure'l pinar per ahont entrarem las tropas castellanes pera rendir als valents defensors del Plá que lluitaven pera la defensa de sos fills que tan despiadadament havia de trepitjar lo Borbó de trista memòria, lo francès Felip V....

De tornada, passarem per devant de la casa ajuntament acabada de fer ab una escola a cada part de planta baixa.

Bonica és, en vritat, la població del Plá, y bona y agradosa gent l'habitada; fresca y ben cultivada sa campinya, com totas las que perteneixen a l'admirable camp de Tarragona. A can Saperas, l'antiga casa pairal dels Baldrichs, tingué lloc lo dinar que fou explèndidament servit. Bé ne pot estar gojós lo simpàtic hostaler del Plá. Sa casa estava convertida en una fonda de primer ordre.

Ab fe que's pot assegurar que a Reus, Valls, a Tarragona, no s'hauria pogut presentar millor. En la gran sala de la casa una taula en forma de U, ahont res hi faltava, esperava als forasters acompañants dels elements de la localitat que també hi foren presents. Ocupà la presidència l'organizador en Joseph Compte, y en mitj de la major alegria anaren donant compte dels plats succulents que presentaven un bon estol de preciosas nenes que acaban de fer l'apartament més simpàtic, més agradiu.

Prés un bon cafè, servit en l'establiment de l'entusiasta company Roca, s'encaminà tothom al pati de ca'n Rubinat, adornat convenientment ab profusió d'escuts y banderas catalanes. Una vela resguardava del sol amoinador, aguantat per alta entena que arboleva en son extrem la nostra santa senyera com cubrint, guardant amorosament a tots los que sortia d'ella s'aplegavan.

Pel local y plenis una porció de galerias veïnhas que, com anfiteatre, acabavan de donar al mitin un aspecte simpàtic y agradiu que prou ajudavan a presentar lo bon nombre d'hermosas senyoras y jovenetas que hi havian acudit, comensà l'aplech catalanista.

Lo mitin

Presidit per l'infatigable organiser del Plá en Joseph Compte, s'alsà aquest y al mitj del major silenci y atenció donà'l mitin per comensat.

Hi eran presents representants de l'Associació catalanista de Tarragona y sa comarca, Associació catalanista de Valls, Associació catalanista de Montblanch, agrupació «Lo Clam» de l'Espluga de Francolí, los periódichs catalanistes *La Conca de Barberà*, de Montblanch, *La Veu de la Comarca*, de Tortosa, *La Veu de Catalunya* y *Lo Camp de TARRAGONA*; s'hi havian adherit ab entusiastisme la Lliga catalanista de Reus, lo Centre catalanista del Vendrell y las de Barcelona, Foment autonomista, Progrés autonomista y Centre autonomista de dependents de coopers.

En Joseph Compte, del Plá

Prengué la paraula'l presidente del mitin y ensembs son organisador,

qui feu ab elegant y correcte finesa la presentació y objecte de l'aplech.

Explíca lo que volia dir «Catalanisme», quin sentit és ben diferent de tot lo que volian significar y demostrar los demés partits. Saluda a las agrupacions políticas del poble, que també elles desitjaven la descentralització, encara que baix una base different y sobre tot menys amplia y generosa, puig la seyan, sempre, dependre d'una forma donada de govern; forma de que'l Catalanisme prescindeix en absolut.

Digué que fins allavors, sols s'havia parlant en lo Plá de monarquia, de república, de religió, de moltes coses, però que de Catalunya, de la nostra amada terra, may se'n havia ocupat ningú, may se'n havia dit una sola paraula.

D'ella, de nostra mare, de ses necessitats y conveniences era de lo que s'anava a tractar, y donada la benvinguda als forasters cedi la paraula al senyor

En Joaquim Panadés, de Constantí

Ab parla pausada y segura, propia del que sab lo que's diu y n'està ben convensut, saludà'l company Panadés al poble del Plá y s'estengué ab atinadas consideracions sobre la significació del Catalanisme. Que aquest no és un partit polítich a l'estil dels que's mouen actualment y que com a partits que s'anomenan tendeixen a disgregar, a partir la terra catalana. Lo Catalanisme, seguí dient, no és un partit, és al contrari, un sencer que únicament tendeix a unir tots los catalans baix l'amor de Catalunya. Per demostrar que dintre del Catalanisme s'hi poden acoplar gent que pensin de diferente manera, cità l'exemple de dos fills, un republicà y un altre carlista, que els dos treballan la mateixa hisenda pera mantenir sa mare: l'hisenda és lo terrer català, la mare és la patria catalana y'ls dos fills los catalans que encara pertenint a distints modos de pensar, fan abdós la mateixa feina, defensan a Catalunya.

Acaba sa brillant peroració recordant la bandera catalana que hi ha demunt de tot del pal que aguantà l'envelat, ahont s'està celebrant lo aplech y que aixís com aquella senyera està colocada al demunt de tot, en lo punt més alt, al demunt de tot y sobre de tot havèm de colocar també tots nosaltres lo nostre amor a Catalunya.

En Pere Lloret, de Tarragona

Comensa endressant un sentit parlament als partits polítichs del poble, puig encara que pensin diferentment, tots l'estiman a la patria y'l dia en que's convencen de l'erro en que viuen tots vindràn a engroixir en las nostres filas.

Tracta de la llengua catalana, trayente com a conseqüència lògica que tot poble que té llengua propia, té dret de poguerse governar a si mateix, y que sent també tant difereents los caràcters dels habitants de cascuna de las regions, és absolutament necessari que també cascuna d'elles se governi d'una manera distinta y apropiada a sa modo d'ésser.

Explíca la manera com funcionarien las Corts catalanas una vegada obtinguia la l'autonomia; que aquestes s'aniran reunint als llochs ahont fos necessari, a fi de poguer tocar més d'aprop las qüestions que cada reunió s'haguessin de tractar. Combat ab fermesa l'idea que fomentan los partits centralistes pera fer odiosa a Barcelona, que segons ells, pretén única y exclusivament posar-se en lo lloc

de Madrid respecte de las demés regions de Catalunya.

Tracta del servei militar explicant sa manera de funcionar en la Catalunya del pervindre, que havent sigut y continuant sent tan amiga de la llibertat, no consentiria'l servei forosíssim, sino'l servei voluntari y acaba enviant un fort abrás de germandat a tots, puig dins del Catalanisme tothom hi cap.

En Joseph M. Rendé, de l'Església

Comensa saludant a tots en nom de l'Espluga de Francolí. Ab paraula fogosa, que's fa agradar a tothom, endressa un recor al gran Pi y Marçall, dient que aquest també ans de tot predicava l'amor a las regíons. Que són aquestas qui s'han fet les lleys a son gust y no a gust del llegislador. Combat lo calificatiu de egoistas que s'acostuma a donar als catalans, dient que una vegada obtinguda l'autonomia per Catalunya, aquests ajudaran ab gust y entusiasmame a tota regió germana que la pretenGUI, però que si volen continuar sent víctimes del centralisme, que fassin lo que més los plagui.

Combat lo servei militar obligatori, aquests exèrcits grossos y aquesta marina que no fa més que absorvir los recursos pecuniaris de la nació sans cap finalitat positiva, puig que nosaltres no havem d'anar a fer cap guerra y Catalunya non vol de soldats ab fusells y uniformes, lo que vol són exèrcits ahont los combatents manejin ab perfecte coneixement las aixades y las eynas.

Criticàs les espectacles barbres com los toros y las produccions tan afamadas que sempre són y serán las enemigas juradas de tota autònoma.

En Joan Poblet, de Montblanch

Recorda als del Plá que són de la mateixa procedència. Que Montblanch y'l Plá foren fundats en temps d'Alfons I y cedits a Pere Berenguer de Vilafranca y que per consegüent també hi havían d'anar junts a la consecució dels fins autonomistes.

Se queixa de lo excessiu dels impostos y de la manera d'administrarlos; que no hi ha tal administració, que únicament una cobrança d'impostos, los que se'n van del poble ab los quartos y que aquests ja no's veuen més.

Diu qu'el Gobern fa'l paper d'una premsa d'oli que en compte de transformar las olivas en oli y pinyolada, no fa més que donar la pinyolada, quedantse per ella tot l'oli, puig lo necessita y encara no'n té prou pera untar-sas rosques, que sempre jamegan y no van may bé.

Va estenentse en tota mena de consideracions sobre'l més serveys que presta l'Estat centralista y que si's agrada aquest estat de coses, poden seguir ab ell, que de segur que al cap de vall se quedarán com aquells remats que al mitj de l'hivern lo pastor los aixolla's quedan pelats de fred sense cap abrìch, mentres lo pastor va ben calent protegit per un vestit fabricat ab la llana del remat.

En Francisco Ixart, de Tarragona

Finalment parlà'l President de la «Associació Catalanista de Tarragona», qui portava l'encreix de resumir los eloquents discursos que acaban de pronunciarse.

Saluda al poble del Plá, que en tant entusiastisme ha rebut als catalanistes de la comarca, saludó que fa extensió a tots los presents y molt especialment al Sr. Compte, organiser d'aquest aplech. A tots dóna

moltes mercès. Continual Sr. Ixart dient que'l catalanista havíen anat al Plá a predicar l'autonomia, convensuts de que és l'única idea que pot salvar la nostra terra. Aquesta idea pot resumir-se ab una frase: a lo nostre, nosaltres. Diu que per sobre de las actuals divisións dels partits, n'hi ha una de fonamental y és la de partits centralistes y partits autonomistes.

Catalunya trobarà dolents sempre als governs que defensin lo centralisme, siguin del color que vulguin.

Afirmà que no serem verament lliures fins lo dia que siguem autonomes, puig res significa'l que se'n concedeixin drets sinó se'n dóna'l medi de ferlos efectius y aquest medi es l'autonomia. Dividits y separats, l'Estat nos dominarà sempre y sols podrà ésser forts unitius baix un mateix sentiment, lo de patria, y una mateixa idea, la d'autonomia.

Recorda lo que deya un eminent crítich anglès, parlant de la monarquia del seu país: lo poble ha tingut sempre l'exèrcit y per això la monarquia anglesa no fou may absoluta y respectà'l drets de tots los ciutadans. Demana l'unió de tots los catalans per lograr la reivindicació de la personalitat de Catalunya, y acaba donant un crit de *Viva l'autonomia!* que's contesta ab entusiasme.

**

L'Associació Catalanista de Valls que corresponent al convit de nostre estimat amic En Joseph Compte, del Plá, havia designat a un dels seus individus per consumir lo tornofert, se trobà impossibilitada de fer-ho per haverse posat repentinament malalt l'encarregat de portar sa veu en lo mitin.

Després del mitin

La sortida tingue lloc ab lo mejor ordre, formantse arreu grups de persones que anaven comentant los parlaments que en l'aplech foren religiosament escoltats y aplaudits ab forta picaments de mans.

Comensaren ja las tartanes y carrets a pendre gent que després de passar una estona anaren desfilant, enduyentes tots un bell recor del Plá, de l'aplech, de sos amables habitants, y acompañantlos la persuació, la seguretat de qu'el mitin haurà sigut profitós pera Catalunya y que no en va s'haurà donat per aquest part del Camp de Tarragona.

Adéu gent del Plá, adéu Compte, Roca, adéu companys tots de totes aquelles encontrades. Prompte, ben prompte'n hi tornaré a trobar predicant la bona nova per algun altre recor del Camp o de la muntanya. Avant y sempre avant té que ésser la nostra divisa!!

No acabarem la descripció de l'acte del mitin celebrat sense dedicar un respectuós recor a la més hermosa y aimant meitat del gènere humà, a las hermosas y entusiastes filles del Plá, las més convencudas partidaries del catalanisme com tinguerem ocasió d'observarlos durant y després de l'aplech. Si, en aquelles agradosas y simpàtiques esposas, germanas, filles dels habitants d'aquella, depositàrem nostra més completa confiança, segurs, que d'aquí en avant seràn elles las més fermas y convencudas propagandistes de nostra causa.

Ab ver plaer ho constatèm; en belles y blíncas mans reposa'l pervindre del catalanisme en aquells pobles, ellis faran que la llevor sembrada no sia escombrada per un mal vent que pugui buidar en dia dolent y elles ab paraula persuasiva y afalagadora faran que sos marits, sos germans, sos enamorats, hi vagin entrant en

nostres filas catalanistas. Adéu, xamossas fillas del Pià.

Per les impressions que recullirem, dintre de poch serà un fet la constitució d'una entitat catalanista. Així és com se fa via.

Molts foren los conegeuts que tinquerem lo gust de saludar; recordèm a la família Escandell, l'advocat senyor Morera, lo procurador senyor Montguïó, als senyors Pons y Montañés, etz., etz.

A Santas Creus

Seguint la ruta indicada, nostras tartanas nos portaren a Santas Creus ahon passarem una agradable vesprada acompañants de la familia del campió catalanista Sr. Alandi y Canelà, que estueja allà junt ab varias altas famílies de Barcelona y Tarragona.

Havent ja reposat degudament nostres forsas en la coneguda fonda de Barril, a la vista casi de las sis cànoves que a baix, prop del riu, ragen nit y dia una aigua rica y fresca, nos dirigirem al monestir ahont gracies a l'amabilitat de la ja anomenada família Alandi a la que accompanya l'enginyer quefe d'obras públicas nostre distingit amich D. Alfred Mossó y sa apreciable esposa, poguerem admirar l'efecte tantàstich d'una llum de lluna casi plena sobre los admirables claustres de Santas Creus, joya de l'art gótic català. Los senyors esmentats tingueren la bona ocurrencia de pendre fochs de bengala que s'encengueren en alguns punts del convent, causant impresió maravollosa.

De tornada del convent, nos ferem passar una estona ben agradívola un estol de tarragonins y tarragonins que hi havíen anat a passar los dos días de festa y que al sò d'un acordéo mitj destrempt ballavan en la plassa del convent, essent ben admiradas de tots nosaltres lo bé que anaven dibuixant las alegres figures d'un ball de quadro quin nom no recordém.

L'ensemendà, dia de Sant Jaume, oirem la missa major, ahont poguerem admirar lo bé que cantavan una colecció de pagesos ab un gust y una afició per demés notables.

A las tres de la tarda las tartanas se tornaren a posar en moviment, arribant a Valls sens cap contratemps y d'allí a Tarragona poguerem comprendre com se fa pera ben aprofitar una pesseta y cinc céntims que costà'l viatje de Valls a Tarragona, que és casi tan lluny com d'aquí a Vladivostok.

D'un únic incident y per demés lamentable tenim de donar compte. Entre's varis companys que'n s'acompanyaren, hi figuravan varis aficionats a l'art del pedal. Entre ells hi havíen nostre bon amich y tarragoní En Ramón Cañellas y dos germans fills de Valls, en Faust y en Ramón Cusidó, nebots aquests de nostre distingit amich D. Estanislau Tell, president de la Diputació provincial; un d'ells, lo Faust Cusidó, tingué la desgracia de topar contra la paret a la baixada que hi ha a la sortida del Pont d'Armentera, a causa de no haverli obeit lo frè. Sembla que'l cop fou tremendo y's tem que'l bràs se li haurà trençat o quan menys deslligat. De veras que desitjèm que'l mal sia de ben curta durada.

No hem de terminar sens dedicar un bon recòrt a l'amich Francesch Valentí, representant de *La Veu de Catalunya* y a son distingit germà, que junt ab sa familia, passan la temporada d'estiu, com tots los anys, a Vilarrodon, y que ab gran èntusiasme s'ajuntaren a la nostra excursió.

Salut a tots y fins un'altra vegada.

ROMIATGE PROFITÓS

Que n'és d'hermos l'espectacle que dóna un poble quan s'hi va a predicar las doctrinas catalanistas. Que'n són de falaguers los entusiasmes y probas de germanor que aquella honrada y lleal gent dóna als propagandistes!

Si quan se fa un aplech catalanista a un poble n'hi hagués al mateix temps un altre organitzat per la gent que defensa las ideas centralistes, de segur que questa gent ni sisquera tindria valor pera portar a cap l'acte y se'n entornaria avergonyida devant de l'indiferentisme y fins probas de desprecis de part dels veïns del poble visitat; ben al revés de lo que fan ab nosaltres que som festejats per tot lo poble, y tothom se desvetlla pera que res mos falti y pera que siguem atesos en tot y per tot.

Bé prou que'n ho diuen a cau de orella, que en còs y ànima están ab nosaltres; ben bé ho demostran ab la manera que'n reben y'n escoltan que las doctrinas catalanistas són las que'n hi simpatisan, perquè creuen

que són las que han de regenerar y salvar aquest país, però no poden, diuen, ferne pública ostentació de aquest modo de pensar, perquè la majoria de veïns están ligats de peus y mans per las malas arts dels cacichs, quins los hi tenen sempre aixecada demunt del cap l'espasa de Democles, y per poch que's descantellin o no fassin lo joch que aquells desitjan, los hi deixan caure l'espasa en forma de comissionat d'apremis o bé ab la visita d'algún funcionari provincial o d'Hisenda que's empara ab un expedient d'aquells que despresa se resolen fàcilment demandant clemència o bé ab un acte de desprendiment que's fa sentir a la butxaca de l'interessat.

Es precis que'l catalanisme treballa sens descans pera anorrear aquellas malas arts dels cacichs y fassí propaganda pels pobles pera que aquests estigen ben educats política y administrativament, y d'aquí vindrà, sens dubte, que la gent perdi la por a l'expedienteig y sápiga ben bé tolas lleys pera poguer defendres de las ambicions desmesuradas dels vividores administratius y de la mala fè, y de la poca caritat dels cacichs.

Cal, donchs, que tots treballèm pera que tant com ho permetin los nostres quefers, se celebrián aplechs en los pobles y que no tan sols los hi prediquem las doctrinas del nostre programa, sinó que'l hi ensenyem y'l hi fem veure d'una manera clara lo complicat engranatge de la roda administrativa. Es aquesta una tasca que no convé deixar y evidentment que'l romiatge pels pobles será ben profitós pera la causa que defensem.

L'ensenyansa oficial

II

Es entristidor, però hi ha que confessar: l'element indispensable pera fer catedràtichs d'Instituts y de Universitats a Espanya, és l'embruixadora influencia. Sembla que un resto de dignitat hauria de fer que per lo menys això de tan trascendent importantia escapés del foch que aquí ho abrusa tot. Donchs temem que ni aqueix resto de dignitat nos queda, perquè'l predomini descarat de l'influencia s'ha ficat en lo que deuria ésser temple del saber, y a tot estirar resulta ante de sibilas, ab llenguatge d'iniciat, incomprendible a las tendras intel·ligencies, que tan fàcil seria modelar, si hi hagués ganes de ferho y suficiencia.

Aclaríam un poch aqueix punt: admetem que hi ha molts catedràtichs sabis, però això no basta pera saber ensenyar; lo professorat significa disposició y voluntat d'exercir la caritat més hermosa de totes, la d'ensenyar al que no sab, molt més, en los que tenen obligació de ferho. Tant ho creyem aixís, que per nosaltres lo racional seria que un catedràtich deixés lo lloc al veure la seva mala mà en treure deixables aprofitats y no portar son cinisme a l'extrem de culpar a l'alumne, suspenent a tort y a dret, y portant la desesperació al tendre cor de jovenets qual intel·ligencia no pot ésser jutjada per brusquetats de professors arbitraris.

Tart o aviat lo deixeble veu lo valer o la nulitat del mestre, que també desde la cadira d'examinant se judica la suficiencia de l'examinador. Lo professor que és un verdader sacerdot de l'ensenyansa, té l'agraïment etern del deixeble, traduit molts cops en obras; lo mestre inútil, y si ade més és vanidós y sanguinari (cosa que acostuma a ocurrir), és despectuat, odiat, y això també molts cops se tradueix en obras. Sempre és reverenciat lo nom del bon mestre. Lo dolent se forma una atmòsfera de repulsió que tart o aviat l'ofega.

Pesa tant l'influencia en l'obtenció de càtedras, que coneixem més de quatre persones ab més que sufficient aptitud de fer oposicions (?) y que lo no tenir padrins, lo no disposar de la voluntat d'un cap de colla politich, o'l no poder atrapar un dels caps dels cordills que mouen tota la xarxa política los té oblidats, acobardits y mirant com sers privilegiats, sent aixís que és lo contrari, als mortals que treuen la loteria de un lloc en una Universitat o en un Institut. Y aqueixos desgraciats sense influencia, com que han nascut exclusivament pera ensenyantar, no saben viure d'altre modo, y qui'l coneix s'escarrifa de veure's estranyos modos de viure a que s'han de dedicar.

Un coneixem, Doctor en Filosofia y Lletres, ab carrera brillant, ab suficiencia extraordinaria, a qui molts cops hem animat idienti que probés fortuna! que tenint de guanyar-se la vida feya... jde plater!! y a qui hem sentit confessar lo goig

que va tenir un dia al poguer vendre uns objectes a uns marinos grechs.

En cambi, també coneixem un de Doctor que degud sa càtedra al casament fet ab una parenta d'en Montero Rios. Un bon regalo de boda. Advertint de passada que aqueix és dels que deyan en l'anterior article, la política' va fer sabi y si no sabia fer de mestre, deya molts i Vive Dios!, feya posar la pell de gallina ab sas amenassas, y xerrava com una cotorra a cert Ajuntament. Per sòrt, la familia, que'l vol cristiá, perquè com a tal li va donar la càtedra, se l'ha endut a Madrid y allí potser li taparán la boca, que ja convé.

Citats ja's dos extrêms, no volèm treure més drapets al sol, perquè per aqueix procediment no'n sortiriam, però vist lo dit, qualsevol lector admetrà que convindrà una escombrada general, de la que poquíssims se'n escaparian.

Vencer la perniciosa influencia és avuy per avuy impossible. Y gno hi hauria un altre procediment pera fer catedràtichs?

Actualment, en molts Estats y nacions civilizadas (molt més que Espanya naturalment!) y abans també a Catalunya, los catedràtichs ho eran per una espècie d'acclamation: lo seu valer surava y tothom l'admetia, y'l saber, y'l demostrar saber ensenyar lo feyan ocupar lo lloc que li corresponia sense oposicions de cap classe perquè ja qui s'havia d'oposar qui valia més que'l des. Los jutges d'aqueixos homes eran tota la Nació, tot l'Estat y a vegadas tota l'Humanitat, perquè en lo Món hi havia una especie de lliure canvi de sabis y aixís trobem catalans a Oxford, a Bolonia, a París, temporalment, y anant d'un renombrat centre de cultura a un altre, y viceversa de las demés nacionalitats a Catalunya. Algunes vegades al resto de Peninsula, val a dirlo, també ocorría cosa parada.

Nosaltres no reconpensem a las eminencias fins que'n las imposan a l'extranger. Al gran Frederick Rubio ja fa molt temps que se'l posa en relatives condicions d'extender los prodigiosos estudis. Cardenal no és catedràtich y probablemente es lo mellor cirugià teòrich y práctich d'Espanya. ¿No és una vergonya que no ho sigui? Ha de fer unas oposicions Cardenal? ¿Ab quién jutges?

Donchs Rubio y Cardenal fa alguns anys foren nomenats membres honoraris del Real Colegi de Cirurgians de Londres, lloc que no han alcansat (y de bon tròs) molts eminencies de l'extranger, una de las distincions més grossas a que pot aspirar un metje. Als 21 o 22 anys Cardenal guanyava, després de renyidissimes oposicions la plassa honrosa de metje de la Casa provincial de Caritat de Barcelona, y algun cop li hem sentit dir que no li van quedar ganas d'oposarse mai més a ningú. Acompanyant això de molta amargor y moltes cruesas, avuy passa dels 50, ha fet de cirugià, s'ha omplert de victorias, s'ha fet un renom universal y las importantíssimas obras de cirugia quants y quants metjes les desconeixen!

Nostras aulas están plenas de nulitats vanitosas y brutals. Se comerceia ab tot, ab conferencias (que la lley no permet al catedràtich y si a l'ajudant que's reparteix lo producte ab lo primer) ab llibres, ab programmas, ab apunts. Se fan regalos, n'hem vist de baixelles senceras (confessió pública del mateix catedràtich), rellogetes d'or, caixas de Jerez, de vi ranci Priorat. Tots aquests los va rebre en un parell d'ans un mestre... mestre, una de las nulitats més grans de l'ensenyansa oficial espanyola. Tot això per no rebre, generalment, l'alumne, coneixements de res y treuren moltes vegadas aversió a l'estudi, propòsit a que únicament semblan dedicats los professors, primer los d'Institut y després los d'Universitats.

La vida d'un estudiant és una odissea, és un martiri horrorós pera ell y la seva familia. Però d'això ja'n parlaré un altre dia; per avuy ja'n hi ha prou.

CARBONELL DE ROTALDE.

Las lletanías de Sant Pèssimo

Un xiquet cantava unas lletanías ab veu planyivola y tres o quatre de altres contestavan: *Libera nos Domine.*

M'intrigava'l cant monòton que es-

coltava. Près de curiositat vaig fer senyal al noy, que s'acostà un bon xic espantadet.

— Qui ets tú? — vaig preguntarli.

— Soch lo Miquelet.

— Miquelet... què?

— Lo Miquelet Congoixa.

— Y què cantava?

— Las lletanías de Sant Pèssimo.

— Que me las podrias ensenyar?

— Si senyor, prou, las tinch estrietas. Prènguilas.

— Deyan aixis:

A Professore d'intelletto obtuso e rovellato.

Libera nos Domine.

A Professore fugato d'altris Instituts....

A Professore que no'n deixa repartire las notes fins qu'elli s'ha ben allunyat del Instituto per por de qu'ells escolari indignati no li paupin l'esquena....

A Professore feminista....

A pullo ressuscitat, que per gran carambolla anato á Professore d'Instituto, e' picó molto piu que'gli altri....

A Professore que fa cara de poqui amici....

A Professore que una assignatura profunda non la deixa dir d'altro qu'al peu de la lletra, per por de que li posin al descoverta sa pobresa intelectuale....

A Professore que may mangé piu a gusto que quan suspende ai alumni....

A Professore, que, á sembla de un cavall d'Atila, estirilisa la tierra do clava il pieder....

A Professore que passández le disposizione legali per sota l'aixella pregunta nuove lezioni lo dia d'exams....

A Professore que's proposa matar un Instituto....

A Professore qu'encomana ai compagneri la febra de revertare ai estudianti....

A Professore que non attende al Director, ni á persona humana....

A Professore que dice que non vuole donare notables per no ser ell tampoco cap notabilitate....

A Professore que non sabe fer altro que fastidiare á tot el mundo....

A Professore que en un punto á ciencia non può passare jamay del stato di canuto....

A Professore filoxerato....

A Professore qu'explica ai joventut cose propies de gente granada....

A Professore que tracta á Taragona com á pais conquistato y com ai habitants de La Musara....

A Professore que reventa ai estudianti del Instituto y axampla la mágica per estudianti de Colechi privati....

A Professore, que té la tonta mania de pensar que'l tindrán per més sabi, si suspende á trocha y á mocha....

A Professore, que s'acredita de ser molt inepto si non puova fer guanyare el curso á la maggior part dei alumni....

A Professore que porta tutta calamitate ai alumni.

Libera nos Domine.

MIQUELET CONGOIXA.

per la copia,

CARABASSAS.

Un concert al Centre Català

Brillantíssim aspecte presentava'l saló teatre del Centre, ab motiu del concert que l'*«Orfeó»* y la *«Lira taragonina»* donaren allí el diumenge passat, puig que desafiant la calor que's deix sentir hi acudí tanta geració, que omplenà del tot la grandíssima sala, desitjosa de passar una vellada agradabilíssima, com aixís fou, ja que aquí són tan pocas las ocasions pera fruir l'art, que quan un té noticia d'una festa com aquesta, no la pot pas abandonar encara que's presenta modestament, tal com ho feu la juventut de las dues seccions de música y cant del Centre.

Y parlém ara del concert.

L'acertada direcció del jove concertista Sr. Català, fa que'n noys que componen la *«Lira»* executin pessas com la fantasia de la *Sonàmbula*, de Bellini y *El anillo de hierro*, del mestre Marquès, ab una precisió y justesa no molt comú en noys de llurs edats. Tothom ne quedà satisfet d'allò més, yls aplaudí ab entusiasme, confiant, que si segueixen com fins ara y dats los coneixements que'l Sr. Català posseeix, tindrà una orquesta a no trigar gaire que podrà ferse sentir arreu ab èxit sempre creixent y ab tota mena de considerac

Xacolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surtit de totas las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí.
Lo dipòsit està instalat en lo *Colmado Pelayo*, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

quitectura, en general, se li regateja bona cosa la seva significancia.

Que'l fi de l'Art està en lo mateix art, ho corroboran las *queibres* esdevingudes a totas las teorías que han sostingut lo contrari. S'han fet vellas y han mort las diferents teorías estèticas predicadas com a darrera paraula y'l mateix si los hi espera a las que s'han implantat modernament; mes de totes las èpocas han quedat y quedarán obres que serán admiradas sempre més.

No proba això altra cosa que, per demunt de les intencions preconcebudas, hi sura inconscientment l'insint de l'art, quin sentiment, innat en l'home, l'hem vist exteriorisat a tot arreu del planeta y en totes las edats apuntades a l'història. Si hem alsat la nostra veu en contra de la pintura episòdica, que ocupa un lloc inferior respecte a la pintura anòmada d'història, y si aquesta a la fi tinguem d'abandonarla, d'unas y altres produccions se'n salvan, ab tot, las que portin en sí alguna alegría d'art. Pintura episòdica, entre altres del mateix autor, és «Los fusellamientos del 2 de Maig» d'en Goya; pintura episòdica és lo quadro «En revolts d'en Casas, quina obra s'ha fet tant popular ara darrerament. Heus aquí surant una tendència rebutjada ja de temps, contra la qual s'han engagat las més aclaparadoras excomunicions.

Es endevadas que'n proposen explicantsels aquests fenòmens: no'n espliquem l'amor ni la bellesa, malgrat l'intensitat ab que's manifesten en nosaltres los mentats sentiments. Lo sentiment estètic, com lò de la bellesa,—que no és pas lo mateix,—com l'amor, l'home s'haurá d'acostumar limitantse a sentirlos y exteriorisarlos, mes no'l definirà mai.

Jo l'he fruit aquest sentiment esdevingut per la gracia de l'art, no solament ab la contemplació d'un quadro, d'una estatua o d'una obra arquitectònica: m'ha sigut també trasmès per un objecte vulgar, despullat de tot adorno o decoració. Un mobile, sense cap mena d'aplichs ni de rellius, ab sas línies generals me l'ha trasmès de vegadas. Per l'harmonia de son conjunt? per la correcció de línies? Senzillament, per què presidi sa creació aquella alenada d'art de que ja n'hem fet esment. Es l'espiritu de l'autor que's reencarna en la materia, animantla y fentla transmisora a sos semblants y a las generacions vinientes, d'un sentiment brollat del fons de son sèr i expressat d'una manera sincera.

Aixis veiem que, una obra pictòrica o escultòrica, un edifici aixecat ab artísticas pretensions, ab tot y no caurer en lo incorrecte, moltes vegadas no'n diu res, y, en canvi, un objecte senzillissim, sense la més petita trascendència visible, nos emocio. No podrèm menys que convindrà, allavors, en que, pera fer art, l'únich que's fa precis és sentirlo.

Per altra part, lo camp per ahont l'artista camina, en lloc d'esser límitat, com molts suposan, s'extén sempre enllà d'enllà. Hi han fitas plantadas pels curts de vista, pels que fan art ab receptas; mes l'artista veritable no s'hi para: fa sa via esguardant la ratlla que limita l'horitzó y camina sempre avanç, cercant sempre nous celatges y ab l'infinit per ideal.

QUIQUET.

NOVAS

Lo desacreditat diari catòlic-leixrouxista, defensor y amparador de tots los forasters que vénen a explotar Tarragona, prén peu de la brometa que feyam en nostre darrer número, sobre'l cas del tossino inseptiu, pera dirigirnos quatre tontes de mal gust.

No criticavam, com vol suposar lo *Diario de Tarragona*, las midas preses; però feyam remarcar que més se donava gran importància a un cas bastant insignificant, ningú's preocupava ni estudiaava las causas que podian originar l'epidèmia de

febres infectivas que disfrutèm a Tarragona desde llarg temps.

Però com al *Diario*, no'l preocupa la salut pública ni'l interessos de Tarragona, sols en parla quan li convé pera molestar a algú o pera fins polítichs. ¡Quina gent!

**

Anèm ara a l'assumpto de las pedreres de las Obras del Port, tret a discussió sens solta ni volta per lo *Diario de Tarragona*. Molt a conscientia Lo CAMP no ha dit una paraula sobre la qüestió, tenint pera obrar aixis diferents rahons; la primera fou lo modo de fer l'article al contractista Sr. Boyer per part de certa premsa, que no sembla sinó que està més al servei del primer foraster que's presenta, que no de Tarragona.

Al subastarse las obras del Port, se concedí al contractista lo dret de aprofitar las pedreres de Salou o de Santa Tecla; per lo tant, al fer us de son dret lo Sr. Boyer, subastador de las obras, ningú té que criticarlo. Si acás las censuras deuen portar-se a la Junta d'Obras del Port a l'establir la condició dubitativa que fixà: ab que la pedrera de Santa Tecla quedés designada, estava resolt tot lo conflicte que avuy se presenta.

Vingué'l Sr. Boyer, parlamentá ab los propietaris de bon número de pedreres que no són la de Santa Tecla, y ab la presió que l'ajudavan a fer certa diaris, tractá de que se li concedissin las fincas per dos o tres anys, ab arrendaments ridícules.

No ho cregueren convenient los propietaris y en ús de son perfectíssim dret, no acceptaren. Lo contractista, usant també un dret indisputable, se'n anà a Salou, y com que en materia de negocis tothom fa lo que li convé, res tinguem que dir ni en prò ni en contra.

A no ésser aludits directament y ab manifesta mala fè per lo *Diario de Tarragona*, hauria continuat nosaltre silenci fins a veure, mes posats ja a parlar no tenim inconvenient en declarar que si'l Sr. Boyer no explota la pedrera de Santa Tecla, és per què no li dóna la gana. Contra las pretensions exaggeratedas dels propietaris, que segons nosaltres notícias no hi han sigut, li quedava'l recurs de l'expropiació forosa per causa d'utilitat pública; mes lo contractista no ha cregut del cas utilzar aquest recurs y vol fer caure lo mort sobre'l propietaris dels terrenos.

Y per acabar diréim al *Diario* que cap de nostres amics directa ni indirectament ha tingut tractes ab lo contractista del Port Sr. Boyer y que per consegüent mal podém haver influit en poch ni en molt en la resolució d'anar a Salou, resolució que nosaltres tot sentintho, respectém, puig la Junta d'Obras del Port li donà aquesta facultat.

Y no s'estranyi'l *Diario* de que devegadas no parlèm de certas qüestions. Es massa sovint que tenim que posar las coses en son centre y, francament, reconeixem que'n falta altruisme. Nosaltres, per exemple, jamay hauriam subscrit un dictamen com lo de consums, que firmà'l director del *Diario*, perquè allò si que és preocupar de la classe obrera y no obrera. Regalar prop de vint mil duros l'any a l'arrendatari Sr. Guijarro, justifica la frase d'un diari de Barcelona que deya que Tarragona va sempre pa atràs.

¡No hi ha d'anar!

Lo *Diario de Tarragona* presenta als seus lectors aquests días uns hermosos ramellets consumeros que, verament, dónan trista idea d'una ciutat que aitals cosas consent.

Està molt bé que'l Decano posi en aquesta qüestió los punts sobre las is; però com s'ho compaginá'l seu inclit director? Es que té, vamos al decir, dues caras com lo célebre Déu dels romans, lo *Fanis de la guerra*?

Per un cantó pega fort al Guijarro y per altre firma un dictamen rebutjat afortunadament per tothom, ahont se tractava *nada menos* que de regalar-li graciosamente una porció de mils cargas de vi.

La sòrt que a Tarragona hi vegeu més que a la Casa gran y posa-

ren en acció allò del *Barrio de la Castaña*:

*Yo me llamo traga bolas,
pero ésta no me la trago.*

La Cruz, ab un maquiavelisme que tal volta no traspassa'l límits del Mas de Samá, baixa la capa de la religió s'entreteix ja fa algú temps tirant pedretas al Catalanisme.

Mes li valdría al confrare que d'una manera práctica cumplís los fins pera que fou creat, donchs no n'hi ha prou pera ser catòlich ab portar las Quaranta Horas, dir mal de nosaltres, ensenyant de tant en tant la boyna y..... apretar a corre o retirarse prudentemente en las ocasions de compromís.

L'excès d'original nos fa retirar lo que teníam escrit respecte a la Festa de la Música Catalana y a l'assumpto del ferrocarril Noguera-Pallaresa.

Ho publicarem en lo número vinent,

Havèm rebut una invitació pera assistir a un mitin de propaganda que tindrà lloc al Masnou, avuy diumenge.

No podèm assistirhi, però no cal pas dirlo que'n hi adherim per complert.

Havèm llegit que'l contractista de las obras del port, ab los que l'acompanyaven en una excursió marítima de recreo que, segons sembla, se projectan d'aquí a Salou, tingué la desgracia de tindre que guanyar la platja nadant.

Ab aquest factor potser que no hi havia comptat al fer los seus càlculs sobre la diferencia de cost de las pedreres. No és que volguèm donarli llissóns, perquè suposem que no las necessita, ni nosaltres som d'aquests periodistas que's proposan sempre estableix catedràtic arréu; però d'amorinos d'aquesta classe, anant a Salou, no n'hi faltaran.

De totes maneras, molt nos alegrém de que'l fet no portés consequències lamentables.

Per cert que'l desenrotollo de tota aquesta qüestió de las pedreres nos ha acabat de convencer de que es Espanya, realment, lo país dels viceversas.

Se'l hauria ocorregut may a vostès que per gastar pedra a Tarragona se tingués d'anar a cercarla fòra terme? —A mí no; y a vostès... Tam-poch.

S'hagués tractat de dobletas de cinch duros, si, que's compendria, però pedras!

Desgraciadament no ha resultat certa la noticia que donarem en lo número passat respecte al traslado del catedràtic d'aquest Institut señor Irurozqui.

De veras que ho sentim.

Han quedat ja terminadas las obras que per embellir lo local de nostra Associació s'emprengueren. Aquest se veu concorregut en gran manera, senyal evident del progrés continuat que van adquirint las nostras ideas.

Es ben de desitjar que la Junta directiva no pari en las reformas empresas; a més gent, més necessitats y és indubitable que com més comoditis hi hagi més donada hi és la gent a anarhi a passar una estona, que no és may perduda pera la nostra causa.

Endevant sempre.

Havent mort D. Pere Aragón, Optich que desde molts anys venia dedicantse en aquest negoci, la **Viuda y Fills** de dit Sr. participan a sa nombrosa clientela que seguirán servintlos com fins ara.

Comte de Rius 10, 2.º 2.º

L'exposició de treballs manuals que està tots los días visible de cinch a set de la tarda, continua essent molt visitada y'ls objectes exposats són celebrats per quantas persones van a veureho.

Tením de fer present als que vagin a veurela que no's conté en una sola sala aquesta exposició, sinó que

són varias las que hi ha per visitar.

Diém això perquè ns consta que hi ha qui anat a l'Institut y se'n ha entornat, després d'haver visitat una sola sala, creyentse que no n'hi havia cap més.

Sabèm que al Pla de Cabra s'està formant una potent entitat catalanista, que vindrà a engroixir las nostras files.

Molt celebrèm poguer donar competència d'aital agradosa nova.

En un balneari de la província de Castelló morí donya Rosa Tuset, llevadora de gran reputació en aquesta ciutat y persona de tracte sumament agradivol y simpàtic.

Acompanyém a sa familia en son dol.

Camisas y corbatas alta novata. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

L'amo de la «Vaqueria Suissa» que a l'obrir son establecimiento procurà que'l local reunís las mellors condicions de ventilació, desahogo, salubritat, situació, allunyament del casco de la ciutat, etc. circumstancies que en algunes nacions exigeixen a tota vaqueria. Agrait al favor creixent que'l públic li dispensa, a las susdites condicions hi ha afegit la millora d'encarregar a una respectable casa extranjera, ja que en nostre país no se'n fabrican, los aparells més perfeccionats pera *maternizar*, *pasteurizar* y *esterilizar* la llet.

Avuy celebra'l «Centre Català», la popular y ja típica en aquella casa, festa de *Los Felius*.

Ab aital motiu s'ha adornat lo saló teatre ab plantas, banderolas y llums que li darán un aspecte fantástich.

S'ha contractat una numerosa orquestra pel ball y a las senyoretas se'ls hi regalarán preciosos *bouquets* de flors.

No cal dir que com tots los anys, se veurà la societat animadísima, puig lo jovent està desitjós de la festa y ha treballat de valent perquè resulti digna pariona de las anteriormente celebrades.

Ab motiu del mitin celebrat lo diumenge passat a Pla de Cabra, són varias las poblacions que estan desitjoses de veure a cascuna una festa semblant.

En l'Associació Catalanista s'està treballant formalment pera l'organización de diferents mitins. Prometei tindràm lo gust d'indicar ahont se celebraran.

En l'estació de Barcelona, secció del Nort, los empleats no permeten que ningú entri a l'andén sense anar proveit del corresponent bitllet d'*an-dé*.

Fins aquí, res hi tenim que dir.

Lo que censurém és que moltes vegadas no se sab ahont anarlos a comprar aquests bitllets d'*an-dé*. A taquilla diuen que no'n tenen y que'l ven lo quefe d'estació y com lo quefe no hi és al seu despatx, resulta que ni ab los quartos a la ma, hi ha manera d'obtindrerlos aquests bitllets.

Esperèm que's posarà remey a aquest servei tan anormal.

Pernils gallegos

Sobressadas de Mallorca. Sixto Villalba, San Miquel, 23.

Havèm rebut de la Cambra agrícola del Vendrell una invitació pera la repartició de premis del segon Certamen, organitzat per aquella Asociació.

Cansat de probar específichs sen-sé cap resultat, l'únich que m'ha fet surtit espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Cervesa

de primera qualitat, se serveix á preus reduïts en l'acreditat establecimiento

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmichs.

LA ACTIVA

Servei diari d'encàrrecs de Tarragona a Barcelona y viceversa

DE

BOXÓ Y FORGADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins la 4 de la matinada) y carrer de la Nau, 9, fuster.

A Barcelona: Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Sortirà d'aquest port lo dia 4 de Agost el vapor **Cabo S. Antonio**, son capitá D. Joan Amézaga, admetsen càrrega y passatgers pera els citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Servizio Italo-Spagnuolo

Línea regular de grans y ràpids vapors entre l'E

L'ESPERANSA

Companyia anònima de segurs a prima fixa

Capital social: 5.000.000 de pessetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vice-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fábregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau
Gerent.....	Don Vicens Piera y Brils
Secretari general.....	Don Joseph M. Lorjurt y Barbany
Inspector general.....	Don Felip Durán y Piqué
	Don Vicens Aldrofeu y Prats
	Don Edelmir Borrás y Lozano
	Don August Vidal y Parera
	Don Lluís Massó y Simó

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la província de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS

d'Arts Sumptuàries

FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuàries.
Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mella y más agradable

Única que conté l'80 per 100 d'oli de fetge de bacallà y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Col·legis de Metges y Farmacèutics de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Marít i Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlllo físich, creixensa d'òssos y surtida de las dents. Necesaria als nens, embrassades, vells y persones débils; pera las enfermetats consumtivas, convalescència, diabets, tos, catarrus, tisis, escròfulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la lllet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmaciacs y magatzéns de drogas:

A Tarragona, Major, 14

Uniò-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues a les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En llianas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable, y teixit tantíssim hò, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer melló, apropósito per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totes menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 38, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totes las obres de **Literatura, Ciència y Arts** de les principals cases editorials d'Espanya ja sia per quaderns setmanals o a plazos mensuals.

FILLS DE JOSEPH TEXIDOR

ARTICLES DE

Dibuix, pintura y fotografia

del carrer REGOMIR, 3, Barcelona

han trasladat son establiment al

carrer FONTANELLA, 10

(prop la plassa Catalunya) BARCELONA

La Confiança

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genives.

■ Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

■ Especialitat en emplastes, employmientos y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessses y dentaduras de totes classes.

Gran fàbrica de braguers

24, Unió, 34

Herniados TRENCATS

Aquest establiment compta ab los avens més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existencies en braguerets de goma pera la curació radical de las trencadures congènites y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirurja y a Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los seyors metges que han tingut ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son català com per los preus reduits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organico-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etz., grans llegums, etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.º — TARRAGONA

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.

Foto..... 1'50 >

Extranger..... 2'00 >

Número d'avuy..... 0'10 >

Anuncis a preus reduits

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

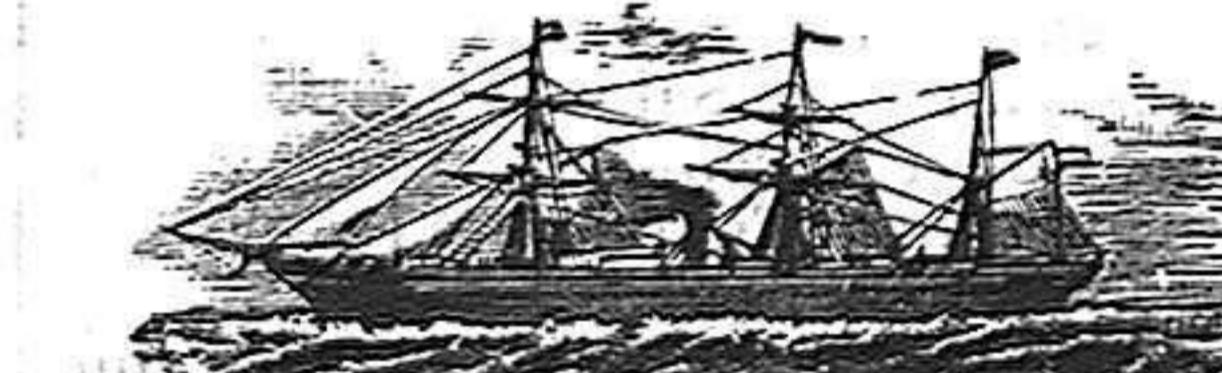
Real, 6, cantonada Rebollo, 20

En aquesta casa trobarà l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras matèries pera abons ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mella marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complert assortit de medicació pera euras antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinales

TARRAGONA

Línia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Juliol sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **C. de Cádiz**, directament pera Habana y Veracruz de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Agost sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Antonio López**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admitemen satje y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pera ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera qual port admitem satje y càrrega ab bitlets y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, y ab trasbord a Habana. També càrrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanta y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 16 de Juliol sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor **Montserrat**, directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint pera trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'Índia, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 d'Agost sortirà de Barcelona, lo 15 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **León XIII**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canàries.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 26 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes. Per a més informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORRÀS**.

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada al seu preu d'una peseta.

A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.

A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demanaig **AIGUA SARRAF SERRA**.

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4